21 Μαΐου 2018

Ο Μέγας και Άγιος Κωνσταντίνος (Αρχιμανδρίτης Μελέτιος Στάθης, Εφημέριος του Ιερού Ναού Αγίας Βαρβάρας Άνω Πατησίων)

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Και μόνο το όνομα Κωνσταντίνος ν' ακουσθεί, συγκινεί κάθε χριστιανική καρδιά, όχι μόνο σήμερα αλλά από πολλά χρόνια πριν, διότι συνδέεται με τους θρύλους της φυλής, ότι «πάλι με χρόνια με καιρούς πάλι δικά μας θάναι». Συγκινεί, διότι ο πρώτος που έφερε το όνομα ο Κωνσταντίνος ο Α' ο Μέγας, υπήρξε όχι μόνο ένας από τους μεγαλύτερους άνδρες της παγκόσμιας ιστορίας αλλά κάτι παραπάνω. Υπήρξε Άγιος.

Κι όταν ακούσουν την λέξη Άγιος, αρχίζουν να διαμαρτύρονται οι κράχτες της αθεΐας και της απιστίας. **Είναι Άγιος;** Στρατηγός, ναι είναι, Βασιλιάς και Αυτοκράτορας ναι. Μέγας ναι είναι, αλλά Άγιος; Όχι, δεν είναι Άγιος λένε. Γιατί δεν είναι Άγιος; Διότι, λένε, ότι ο Μ. Κωνσταντίνος **έκανε εγκλήματα, ότι σκότωσε τον γιο του τον Κρίσπο, ότι σκότωσε την δεύτερη γυναίκα του την Φαύστα, και συνεπώς δεν πρέπει να ονομάζεται Άγιος**

[*].

Image not found or type unknown

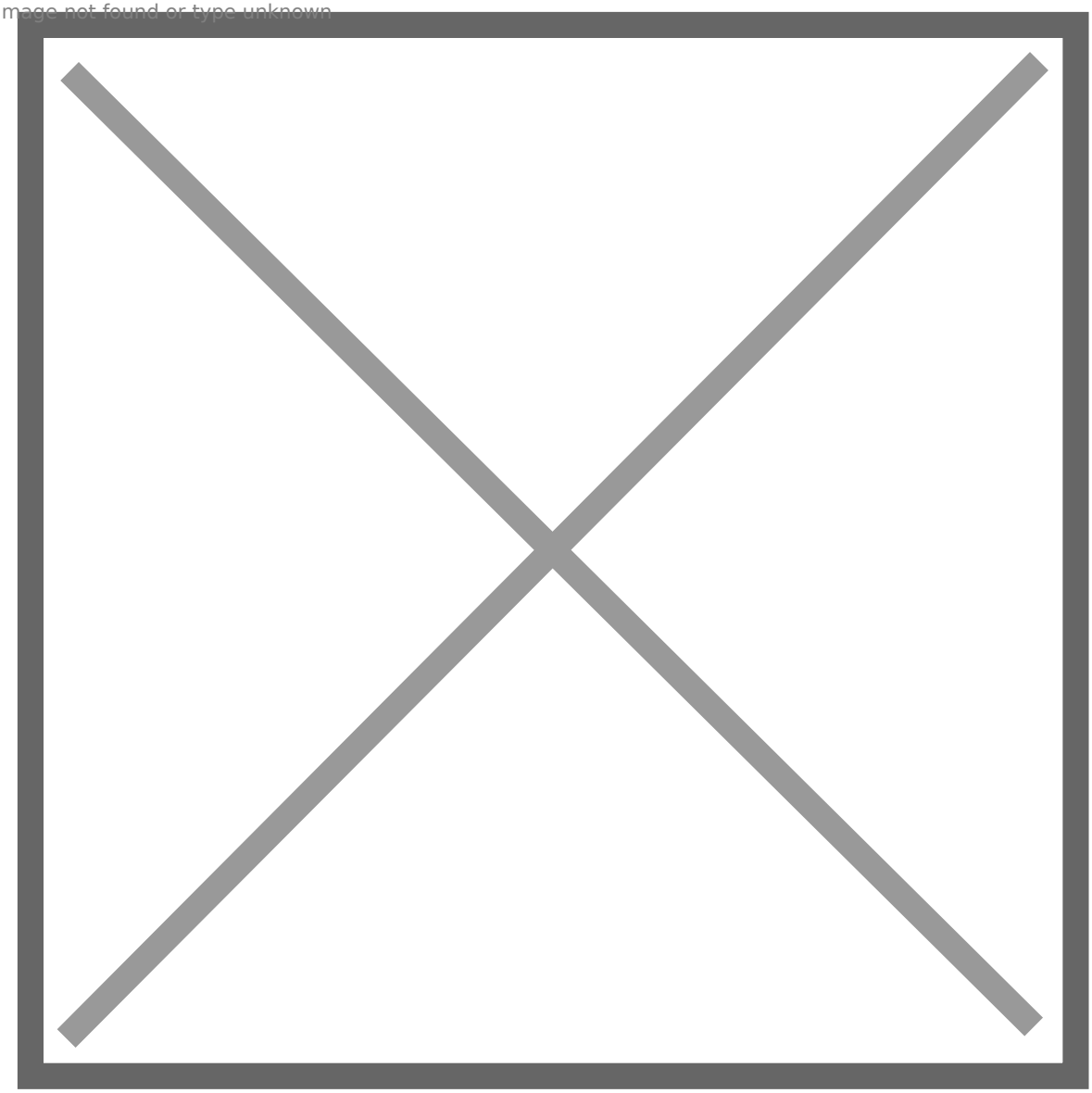

Τί έχουμε ν’ απαντήσουμε σ’ αυτούς, που πολεμούν τον Μ. Κωνσταντίνο, μόνο και μόνο επειδή υπήρξε Χριστιανός; Αν δεν ήταν Χριστιανός, αλλ’ ήταν ειδωλολάτρης, όπως ο **Ιουλιανός ο παραβάτης**, που πρόδωσε την Εκκλησία, τότε θα τον δόξαζαν. Ενώ ο Κωνσταντίνος, που υποστήριξε την πίστη την Ορθόδοξη και έθεσε γερά θεμέλια, μισείται και συκοφαντείται από τους εχθρούς του Χριστού.

Απαντάμε: Λησμονούν ή αγνοούν αυτοί, ότι στην πίστη μας υπάρχει ένα μεγάλο πράγμα, που λέγεται: **Μετάνοια**. Ένα δάκρυ του αμαρτωλού ο,τιδήποτε κι αν έχει διαπράξει, ένα δάκρυ στο μυστήριο της Εξομολόγησης συγχωρεί όλα τα αμαρτήματα. Αν δεν υπήρχε η μετάνοια, άδειος θα ήταν ο Παράδεισος, δεν θα είχαμε εορτολόγιο, δεν θα είχαμε Αγίους, διότι δεν υπάρχει άγιος που δεν έκλαψε και δεν μετανόησε για τα αμαρτήματά του. Δεν υπάρχει άλλος δρόμος για τον Παράδεισο, αγαπητοί, παρά μόνο η θύρα της μετανοίας. Και ο αγ. Κωνσταντίνος

δεν γεννήθηκε Άγιος, έγινε Άγιος. Διέπραξε σφάλματα, ναι, αλλά μετανόησε. Μην ξεχνάτε, ότι ανατράφηκε μέσα στο περιβάλλον των απανθρώπων Διοκλητιανού και Γαλέριου, κι όμως διαφωνούσε με όλους αυτούς.

Image not found or type unknown

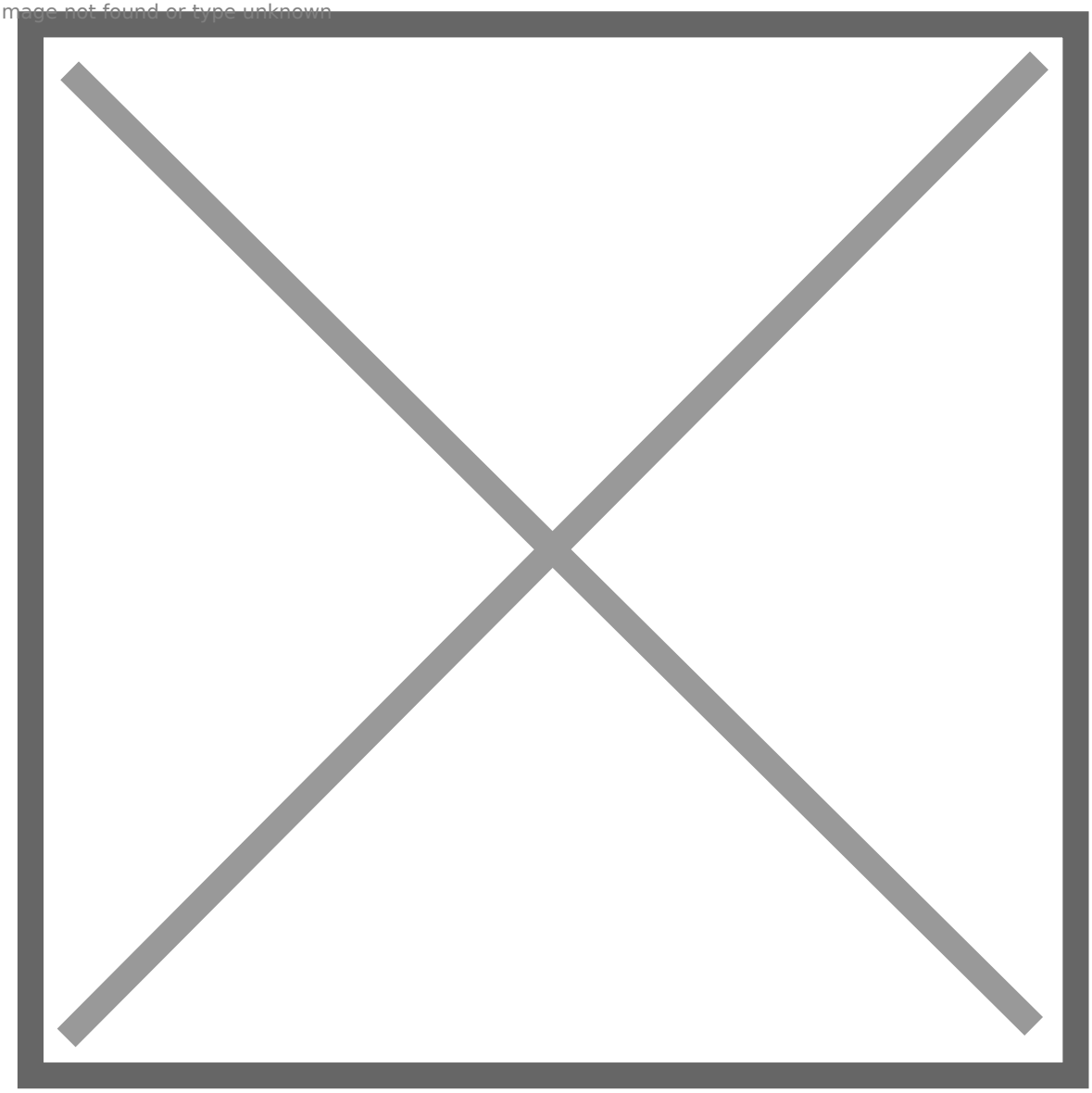

Είναι Άγιος, διότι η παρουσία του μέσα στον κόσμο είναι φως Χριστού. Φως είναι η κλήση του, η οποία μοιάζει καταπληκτικά με την κλήση του απ. Παύλου γι' αυτό κι αναφέρεται στο Απολυτίκιό του. Όπως ο απ. Παύλος κλήθηκε από τον Χριστό δι' οράματος όταν βάδιζε την οδό της Δαμασκού και είδε φως υπέρλαμπρο και άκουσε φωνή: *Σαούλ-Σαούλ τί με διώκεις;* Έτσι και τον άγιο Κωνσταντίνο τον εκάλεσε δι' οράματος. Οράματος ιστορικού που αναφέρουν οι σύγχρονοί του ιστορικοί [1]. Ποιό είναι το όραμα; Όταν έφθασε έξω από την Ρώμη την 28η Οκτωβρίου του έτους 312 και ο στρατός του αντιπάλου του ήταν τριπλάσιος και η ήττα του Μεγάλου Κωνσταντίνου ήταν βεβαία, εκεί όπως καθόταν στενοχωρημένος, είδε μέρα μεσημέρι σημείο μέγα: Είδε τα άστρα του ουρανού να σχηματίζουν Σταυρό, και κάτω από τον Σταυρό είδε σύνθημα: «***Εν Τούτω Νίκα***» (In hoc vinca). Και από

την ώρα εκείνη πείσθηκε πως το μέλλον της ανθρωπότητας ανήκει στο Χριστό. Τότε θέσπισε το λάβαρο που προηγείτο της στρατειάς του και με το σήμα αυτό, το «Εν Τούτω νίκα», νίκησε τον Μαξέντιο και εισήλθε στη Ρώμη και διεκήρυξε σε όλη την πόλη, ότι η νίκη αυτή δεν ανήκει στις λεγεώνες του αλλά ανήκει στον Τίμιο Σταυρό.

Φως είναι τα Διατάγματά του. Το πρώτο διάταγμα τον Φεβρουάριο του 313 ήταν να σταματήσει τους **διωγμούς**. Για φανταστείτε, 300 χρόνια κράτησε ο διωγμός εναντίον των Χριστιανών. Απαγορευόταν να είναι κάποιος Χριστιανός. Και μόνον η λέξη Χριστιανός ήταν αιτία καταδίκης, δεν εξέταζαν τίποτε άλλο, είσαι Χριστιανός; Τελείωσε, δήμευση περιουσίας, μαρτύρια αφάνταστα, φρικτά βασανιστήρια. Πόσοι μάρτυρες; 12 εκατομμύρια μάρτυρες. Για 300 χρόνια παρακαλούσαν οι χριστιανοί: Κύριε, δος μας ειρήνη, και έδωσε, και η ειρήνη ήρθε στον κόσμο μέσω του εκλεκτού οργάνου της θείας Πρόνοιας [2], ο οποίος ήταν ο Μέγας Κωνσταντίνος.

Πώς λοιπόν να μην τον τιμήσουμε; Και μόνο για το διάταγμα αυτό που υπέγραψε με τα άγια του χέρια, έπρεπε να τον τιμήσουμε. Φως ακόμη είναι η ευγένεια της ψυχής του και η αμνησικακία του. Λένε, πως κάποτε εχθροί του ειδωλολάτρες, αποκεφάλισαν ένα άγαλμά του. Όταν του το κατήγγειλαν σήκωσε τα χέρια του, έπιασε το κεφάλι του και είπε, εδώ είναι το κεφάλι μου, δεν μου λείπει τίποτα, μη τους τιμωρήσετε. Άλλοτε έλεγε: **εάν δω ένα κληρικό να αμαρτάνει, εγώ θα τον σκεπάσω με την χλαμύδα μου για να μη βλέπουν οι άνθρωποι τα αμαρτήματά του** και αυτό δείχνει τον πόθο του για την Εκκλησία ώστε να μην υπάρχουν σκάνδαλα.

Image not found or type unknown

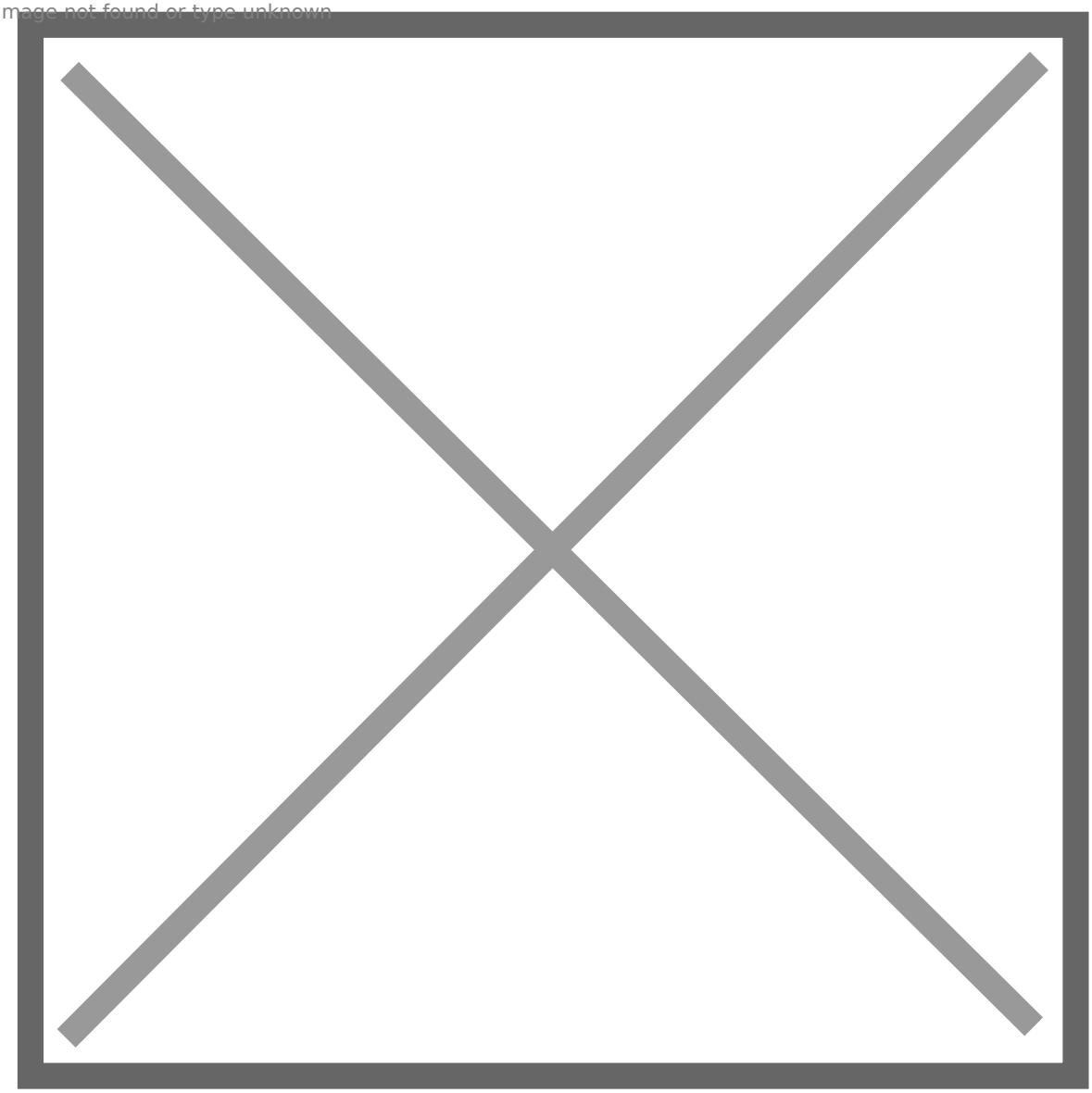

Κατήργησε την λατρευτική **προσκύνηση του εκάστοτε Ρωμαίου αυτοκράτορα**, ο οποίος εθεωρείτο και ελατρεύετο ως ο επί γης Θεός.

Φως ακόμη είναι η Νομοθεσία του. Για πρώτη φορά παρουσιάσθηκε νομοθεσία χριστιανική. Το όραμά του ήταν σπάνιο, τί όραμα; Να φτιάξει κράτος χριστιανικό, παγκόσμιο και να το προσφέρει ως προσφορά – ευχαριστία στο Χριστό για να το αγιάσει και να το θεώσει, γι’ αυτό και εικονίζεται κρατώντας στο χέρι του μία σφαίρα, τον κόσμο δηλαδή. Κι όπως ο πατριάρχης Αβραάμ άκουσε τη φωνή του Θεού που του είπε, έξελθε εκ της χώρας σου και να εγκατασταθείς σε χώρα μακριά που θα σου δείξω (Γένεσις 12, 1), έτσι κι ο άγ. Κωνσταντίνος εξήλθε εκ της αρχαίας Ρώμης, της πόλης του εγκλήματος της βαμμένης με τα αίματα των αθώων Χριστιανών και έχτισε νέα Ρώμη στον Βόσπορο, που αργότερα, μετά την αγία Κοίμησή του αξίως και δικαίως ονομάσθηκε Κωνσταντινούπολις. Και από εκεί έλαβε μέτρα που απέβλεπαν στην ανύψωση της πνευματικής στάθμης και τον

αγιασμό του λαού.

Ποιά μέτρα; **Έκλεισε όλα τα νυχτερινά κέντρα διαφθοράς**. Υπήρχαν κέντρα που μαζευόντουσαν γυναίκες κάτω από την προστασία των αισχρών θεοτήτων, **κέντρα της Αφροδίτης, κέντρα του Βάκχου**, τα έκλεισε όλα. Έκλεισε τα **μαντεία**, κατήργησε τους **μάγους** που εκμεταλεύοντο τον λαό και τον απατούσαν. **Απαγόρευσε την βλαστήμια**. Όλα τα συγχωρώ είπε, ένα όμως δεν το συγχωρώ, την βλαστήμια. Όποιος βλαστημήσει το όνομα του Χριστού, αυτός αμέσως θα συλλαμβάνεται και θα εξορίζεται.

Ετίμησε με διάταγμα την Κυριακή ημέρα. Την ανακήρυξε ημέρα λαμπρή και μεγάλη, απαγόρευσε να υπάρχουν καταστήματα ανοιχτά. Ιπποδρόμια, κέντρα διασκέδασης κλειστά, **αργία τα πάντα.**

Υποστήριξε τους μικροκτηματίες, τους εργάτες, έλαβε μέτρα **κατά της τοκογλυφίας** και κάθε **αδικίας**, ήταν ο πρώτος που υποστήριξε τα **ανθρώπινα δικαιώματα**, προστάτεψε τις **χήρες** και τα **ορφανά**, έδειξε ειδικό ενδιαφέρον για την κοινωνική πρόνοια.

Image not found or type unknown

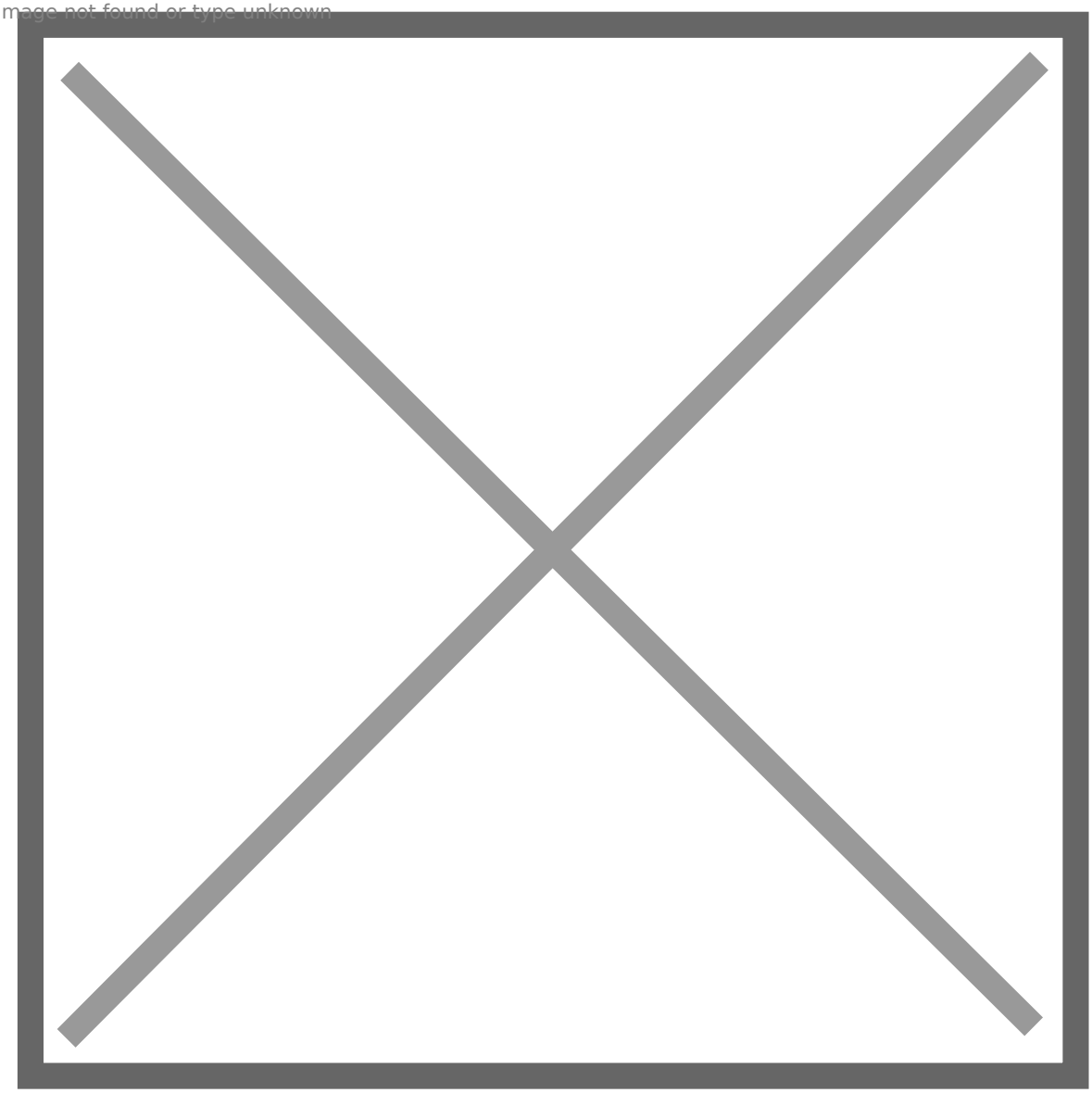

Προστάτεψε την Ορθόδοξη Πίστη. Κι όταν παρουσιάσθηκε ο αιρεσιάρχης **Άρειος** και άνοιξε το βρωμερό του στόμα εναντίον του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, για να πει, ότι ο Χριστός δεν είναι Θεός αληθινός **ομοούσιος** με τον Πατέρα, τότε ο άγ. Κωνσταντίνος έδωσε εντολή να συγκληθεί η **Α' Οικουμενική Σύνοδος** στη Νίκαια της Βιθυνίας για να συντάξουν το **Πιστεύω**, και **παρουσιάσθηκε και ο ίδιος εκεί στην συνέλευση των Ιεραρχών, όχι ως Αυτοκράτωρ – Πλανητάρχης Ανατολής και Δύσης, με εγωισμό, αλλά με ταπείνωση και ασπαζόταν τα χέρια των Αγίων Αρχιερέων** πολλοί των οποίων είχαν πά-νω στα σώματά τους νωπά τα στίγματα του μαρτυρίου. Ερωτηθείς για το θέμα, μη γνωρίζοντας όμως θεολογία είπε το εξής ωραίο: ***Σέβομαι αυτό που δεν γνωρίζω.***

Ενίσχυσε τις **ιεραποστολές**, επί των ημερών του οι Αρμένιοι έγιναν χριστιανοί, οι Ίβηρες επίσης, το φως του Χριστού έφθασε μέχρι την Ινδία.

Με εντολή του βρέθηκε ο **Τίμιος Σταυρός** και χτίστηκαν οι πρώτοι **Ναοί στα Ιεροσόλυμα**. Υπήρξε ιδρυτής και θεμελιωτής μιας Αυτοκρατορίας Χριστιανικής που κράτησε χίλια εκατό χρόνια.

Τέλος, αγαπητοί, όταν κατάλαβε πως πλησιάζει το επίγειο τέλος του, ενώπιον μιας ομηγύρεως Επισκόπων **εξομολογήθηκε** τα αμαρτήματά του και έκλαψε, και μετά **βαπτίσθηκε** σε ηλικία περίπου 63 ετών και δεν φόρεσε πια την αυτοκρατορική χλαμύδα, τα βασιλικά και λαμπρά ενδύματα, αλλά μόνο την λευκή στολή του βαπτίσματος και ομολόγησε, πως τώρα αισθάνεται όντως Αυτοκράτωρ. **Κοινώνησε** τα άχραντα Μυστήρια, το Σώμα και το Αίμα του Χριστού, και αγνός και καθαρός, χαίρων και προσευχόμενος επορεύθη στην ουράνια Βασιλεία.

Αγαπητοί, κι αν ακόμη αγνοήσουμε όλα τα παραπάνω, τα κριτήρια της Αγιότητός του για την Εκκλησία μας είναι τα εξής δύο: α) **Η θεοπτία και η Χάρις που είχε ο Άγιος**, όπως προαναφέραμε και β) **Η μετά θάνατον θαυματουργία του.**

Είναι αλήθεια πως μετά την αγία κοίμησή του, το ιερό λείψανο ενταφιάσθηκε με βασιλικές τιμές στο νάρθηκα του Ναού των Αγίων Αποστόλων, όπου **ευωδίασε** και **μυρόβλυσε** και πολλά **θαύματα ετέλεσε** [3]. Ίσως πουν μερικοί, αυτά τα λένε οι χριστιανοί δεν ξέρουμε αν είναι αλήθεια. Αγαπητοί, έστω και αν κάποιοι δεν πιστεύουν, τα κριτήρια της αγιότητός του είναι αυτά τα δύο και μόνον αυτά. Έτσι με την σφραγίδα του Θεού ο άγιος Κωνσταντίνος είναι **Άγιος** και **Ισαπόστολος**. Η ιστορία τον ανέδειξε Μέγα και η Εκκλησία Άγιο.

Σημειώσεις:

[*] Η αλήθεια είναι η εξής: Όταν ο Μ. Κωνσταντίνος ήταν Καίσαρας στη Δύση, η Ρώμη ανέ-δειξε Αυτοκράτορα τον σκληρό και χριστιανομάχο Μαξέντιο, ο οποίος για να καλύψει τα δυτι-κά του νώτα, επειδή φοβόταν τον Κωνσταντίνο, τον ανάγκασε να χωρίσει την σύζυγό του Μινερβίνα και να νυμφευθεί την Φαύστα, μια πολύ φιλόδοξη και πανούργα γυναίκα, η οποία όμως ήταν αδελφή του Μαξέντιου, για να τον ελέγχει. Αυτή βλέποντας τον πρωτότοκο γιο του Κων-σταντίνου, τον Κρίσπο, να διακρίνεται στις μάχες και να προορίζεται για διάδοχος, ήθελε με κάθε τρόπο να τον εξοντώσει, και να προωθήσει στην εξουσία τους δικούς της τρεις γιους. Συκοφάντησε λοιπόν τον Κρίσπο, ότι προσπάθησε να την βιάσει και να σκοτώσει τον πατέρα του για να πάρει την εξουσία σαν νέος Αβεσσαλώμ. Δυστυχώς η σκευωρία της Φαύστας ήταν τόσο πειστική και οι συκοφαντίες της τόσο αριστοτεχνικές, ώστε και οι στρατηγοί και ο Κωνστα-ντίνος έπεσαν στην

δαιμονική παγίδα. Και επέτρεψαν σύμφωνα με τους νόμους, να θανατωθεί ο Κρίσπος. Όταν έμαθε το γεγονός η βασιλομήτωρ αγία Ελένη, η οποία βρισκόταν μακριά, έλεγξε αυστηρά τον αυτοκράτορα γιο της για την απόφαση αυτή. Ο Κωνσταντίνος διέταξε εξ αρχής εξονυχιστικές έρευνες, από τις οποίες αποκαλύφθηκε, ότι είχε πέσει θύμα της εγκληματικής πλεκτάνης της συζύγου του Φαύστας και του περιβάλλοντός της. Τότε διέταξε αμέσως να θανατωθεί και αυτή. Οι δύο αυτοί φόνοι προσώπων της οικογενείας του συγκλόνισαν τον Κωνσταντίνο, ο οποίος μέχρι το τέλος της ζωής του αναστέναζε και θρηνούσε γι' αυτό και ζητούσε να τον συγχωρήσει ο Θεός. Ακόμη για να δείξει δημόσια την μετάνοιά του έστησε τον ανδριάντα του Κρίσπου με την επιγραφή: «*Τω ηδικημένω υιώ μου*».

[1] Λακτάντιος (De mort pers., 44), Ευσέβιος (Εκκλ. Ιστ. Θ', 9.1-11, Σωκράτης (Εκκλ. Ιστ. Α', 2.5-10), Σωζόμενος (Εκκλ. Ιστ. Α' ,1) κ.ά. Βλ. Θ.Η.Ε. Τόμ. 8 σ. 14.

[2] Ο **άγιος Νεκτάριος** στο βιβλίο του: «**Αι Οικουμενικαί Σύνοδοι**» γράφει, ότι ***ο άγ. Κωνσταντίνος και η αγία Ελένη ήταν τα χέρια της Θείας Πρόνοιας***. Βλ. Π. Σωτήρχου. Ο Γενάρχης της Ρωμιοσύνης, Εκδ. Αρμός, σ. 13.3. Μέγας συναξαριστής της Εκκλησίας Τόμος Ε', σ. 538.